

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 26/1998 rd**Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 21 kap. rättegångsbalken, 9 kap. 8 och 9 § lagen om rättegång i brottmål samt 19 § tingsrättslagen****INLEDNING****Remiss**

Riksdagen remitterade den 17 september 1998 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 21 kap. rättegångsbalken, 9 kap. 8 och 9 § lagen om rättegång i brottmål samt 19 § tingsrättslagen (RP 107/1998 rd) till lagutskottet för beredning.

Lagmotion

Utskottet har i detta sammanhang även behandlat en lagmotion med förslag till lag om ändring av rättegångsbalken (LM 7/1997 rd — Markku Pohjola /sd m.fl.), som remitterades till lagutskottet den 28 februari 1997.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsrådet Asko Välimaa, justitieministeriet
- hovrättsrådet Eero Takkunen, Helsingfors hovrätt
- lagman Kauko Huttunen, Helsingfors tingsrätt
- lagman Ilpo Aapola, Rovaniemi tingsrätt
- juristen Jari Suurla, Konsumentverket
- advokat Arto Tervonen, Finlands Advokatiförbund
- avdelningschef Jyrki Lindström, Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry
- direktör Lea Mäntyniemi, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund rf
- professor Juha Lappalainen.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN**Propositionen**

Regeringen föreslår att vissa bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader i rättegångsbalken skall ändras för att hejda de ökade rättegångskostnaderna. Syftet med propositionen är att jämnare fördela de ekonomiska risker som en rättegång innebär för parterna och öka domstolens rätt enligt prövning jämka eller annars sänka de yrkade rättegångskostnaderna.

Reformen påverkar inte direkt parternas samantagna rättegångskostnader, men indirekt ut-

gör den ett hinder för att alltför stora ombudsarvoden tas ut och styr arvoden i en nedåtgående riktning. Enligt propositionen skall den grundläggande principen i gällande lag, dvs. att den vinnande parten får full ersättning för sina rättegångskostnader och den förlorande parten betalar både sina egna och motpartens kostnader, kvarstå oförändrad. Bestämmelsen görs dock tydligare genom att förloraren endast åläggs att betala motpartens kostnader i den mån de är skäliga och har föranletts av åtgärder som är

nödvändiga. Härigenom blir den vinnande parten tvungen att oftare än tidigare själv svara för en del av kostnaderna och den förlorande partens ansvar blir inte automatiskt så tungt som det är för närvarande.

Enligt propositionen kan domstolen i två fall fastställa ersättningen för rättegångskostnaderna till ett lägre belopp än vad som yrkats. För det första kan domstolen på den förlorande partens begäran minska hans skyldighet att betala full ersättning, om saken i rättslig mening varit så oklar att det funnits en grundad anledning till rättegången. För det andra kan domstolen på tjänstens vägnar sänka den yrkade ersättningen, om det vore uppenbart oskäligt med hänsyn till de omständigheter som lett till rättegången, parternas ställning och sakens betydelse att bestämma att ersättning skall betalas till fullt belopp. Skäligheten bör prövas till exempel i situationer

där ett offentligt samfund vinner ett mål mot en medborgare som har haft grundat skäl till rättegången.

I klara och ostridiga mål skall domstolen enligt propositionen på tjänstens vägnar uppskatta beloppet för rättegångskostnader. För att få till stånd en enhetlig praxis i dessa ärenden i hela landet föreslås att justitieministeriet skall utfärda bestämmelser om grunderna för de belopp som döms ut i ersättning för rättegångskostnader.

Reformen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att lagförslagen har godkänts och lagarna blivit stadfästa.

Lagmotionen

I lagmotionen föreslås att bestämmelserna om rättegångskostnader skall ändras så att domstolen på tjänstens vägnar kan avgöra om de yrkade rättegångskostnaderna är skäliga eller inte.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Allmän motivering

Allmänna premisser

Rättegångsförfarandet i tvistemål förnyades genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 december 1993 och består av flera delreformer. Den sista delreformen bestod av revideringen av bestämmelserna om rättegångskostnader i 21 kap. rättegångsbalken genom en lag som antogs och stadfästes i november 1993. Ett av dess viktigaste mål var att den vinnande parten i en rättegång oftare än tidigare skall få full ersättning för sina kostnader.

Då reformen av rättegångskostnaderna behandlades 1993 uttryckte de sakkunniga vid utfrågningen i lagutskottet farhågor om att rättspraxis kunde komma att bli oenhetlig. Lagutskottet, som i själva verket inte hade några andra möjligheter än att behandla och godkänna propositionen inom en månad, satte sitt hopp om en enhetlig rättspraxis till domarutbildningen. Lagutskottet var dock inte helt övertygat om att utbildningen skulle lyckas och förutsatte därför

att en undersökning skulle utföras för att ta reda på hur de nya bestämmelserna om rättegångskostnader fungerade och vilka deras rättsverkningar var. Resultaten av undersökningen och därav dragna slutsatser skulle läggas fram för lagutskottet ett år senare (LaUB 22/1993 rd — RP 191/1993 rd).

Sedan dess har olika undersökningar visat att rättegångskostnaderna har stigit avsevärt. Framför allt i fordringsmål, som har lett till skriftlig beredning, har kostnadsersättningarna stigit jämfört med situationen enligt det tidigare systemet. Också de ersättningskostnader som dömts ut i tvistemål, som gått till huvudförhandling, har ökat kraftigt. Ersättningskraven har stigit med cirka en tredjedel. Detta beror bland annat på att uppdelningen av tvistemålsprocessen i beredning och huvudförhandling inte i praktiken har lyckats på bästa möjliga sätt, vilket har lett till överlappande arbete och ett allt mer framtungt rättegångsförfarande. Dessutom är rättspraxis oenhetlig och andra samtidigt genomförda reformer, såsom utvidgningen av mervärdesbeskattningen

till advokattjänsterna i juni 1994 och de ändrade villkoren för rättsskyddsförsäkringar, har ytterligare höjt kostnaderna.

I dagens läge är en rättegång betungande i synnerhet för den förlorande parten, som måste betala både den vinnande partens och sina egna kostnader. Allt färre sägs vara villiga att ta risken att förlora ett mål. Man har börjat misstänka att den grundläggande rätten för var och en att på ett tillbörligt sätt och utan ogrundat dröjsmål få ett tvistemål, som gäller hans rättigheter och skyldighet, behandlat vid en domstol är i farozonen. För att avhjälpa detta har olika lagberedningsåtgärder vidtagits. Föreliggande proposition är den första av delreformerna i detta sammanhang.

Den bärande tanken i propositionen är att det till ett fungerande och rättvist rättssystem hör att medborgarna inte behöver ta oskäliga ekonomiska risker för att de vänder sig till domstolen i någon fråga. Det går därför inte alltid att hålla fast vid att den förlorande parten skall bära fullt och strikt ansvar för kostnaderna. Det viktigaste målet för reformen är därför att bidra till att minska den kostnadsrisk som rättegångskostnaderna innebär för den som är part i en rättegång.

Propositionen har fått ett positivt mottagande och ikraftträdandet har påskyndats. Också utskottet instämmer i de positiva bedömningarna och tillstyrker lagförslagen i propositionen men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Huvudreglerna om ersättning av rättegångskostnader

Stridiga frågor. Huvudregeln att den förlorande parten är skyldig att betala ersättning för rättegångskostnaderna (RB 21:1) skall enligt förslaget kvarstå oförändrad. Paragrafen kompletteras genom bestämmelser om skälighet.

Utskottet omfattar motiveringen till propositionen och anser att huvudregeln att förloraren skall ersätta den vinnande partens rättegångskostnader alltjämt är en rättvis utgångspunkt. Rättsordningen skall i första hand skydda den part i ett tvistemål som har rätten på sin sida. Det är inte korrekt att en part skall betala rättegångskostnaderna för att få rätt.

Det är lämpligt att hela huvudregeln om skyldigheten att ersätta kostnader finns i 21 kap. 1 § rättegångsbalken. Härigenom framhävs principen att yrkandena på ersättning alltid skall vara skäliga och ändringen i förhållande till nuvarande bestämmelse kommer klart fram. Den nya formuleringen lyfter fram den grundläggande tanken att full ersättning för kostnaderna inte innebär att den förlorande parten åläggs att betala rättegångskostnader som uppkommit till följd av onödiga eller oskäliga åtgärder bara för att överdimensionerade yrkanden har framställts. Arvodesdebiteringen skall vara skälig också när det gäller nödvändiga åtgärder.

Parterna följer i regel dispositionsprincipen i samband med ersättning av motpartens rättegångskostnader. De skall uttryckligen yrka på ersättning för sina kostnader.

Enligt förslaget skall i rättegångsbalken intas en bestämmelse om att beloppet och grunderna för rättegångskostnaderna skall specificeras. I avgörandet beträffande rättegångskostnaderna måste de kostnader och arvoden som skall ersättas uppges särskilt. Avsikten är att härigenom underlätta bedömningen av om allt arbete har varit nödvändigt och om det yrkade arvodet är skäligt.

Om den ena parten i en rättegång bestrider motpartens ersättningsyrkanden antingen vad beloppet eller grunderna beträffar, har domstolen utifrån huvudregeln om ersättningsskyldighet allmän befogenhet att jämka oskäliga yrkanden så att de blir skäliga. Ombudens rätt till skäliga arvoden, om inte några särskilda orsaker föranleder någonting annat, får dock inte glömmas bort.

Enligt utskottets bedömning kommer dessa bestämmelser om kostnadsersättning, riktigt tillämpade, att indirekt leda till att nivån på ersättningarna för rättegångskostnader blir skäligare.

Summariska mål. I lagen intas en särskild bestämmelse (RB 21:8 c), om rättegångskostnaderna i ostridiga mål, som gäller fordran eller vräkning, dvs. så kallade summariska mål. Enligt bestämmelsen skall domstolen på tjänstens vägnar se till att de yrkade rättegångskostnaderna är skäliga. För att underlätta arbetet och för att

åstadkomma en enhetlig ersättningspraxis utfärdar justitieministeriet bestämmelser om grunderna för rättegångskostnadernas belopp.

Utskottet betonar de allmänna principerna enligt propositionen för vad bestämmelserna skall innehålla. När justitieministeriet meddelar bestämmelser om grunderna för rättegångskostnader i summariska mål skall det ange vilka åtgärder i den rättsliga indrivningen som i allmänhet anses vara på det sätt nödvändiga att de utgör rättegångskostnader som skall ersättas. I bestämmelserna skall också hänsyn tas till de allmänna kostnaderna för indrivningen och ett skäligt arvode för uppdraget.

Utskottet anser att ersättningarna för kostnaderna i mindre fordringsmål skall stå i ett rimligt förhållande till intresset, medan det i större fordringsmål inte finns något skäl att binda arvodet vid intressebeloppet.

Nya bestämmelser om kvittning och jämkning av ersättningar för rättegångskostnader

Syftet med 1993 års reform av rättegångskostnaderna var att ändra dåvarande praxis, som uppfattades som otillfredsställande. Domstolarna brukade nämligen då rätt allmänt jämkna vinnarnas yrkanden på ersättning. De ersättningar som den ena parten dömdes att betala var ofta endast partiella också i fall där den andra parten hade vunnit hela målet.

Situationen är nu den motsatta. Undersökningar har visat att i fyra av fem sådana fall där kostnadsersättningar har dömts ut har beloppet stämt överens med yrkandena. Den förlorande parten döms att betala den vinnande partens kostnader till deras fulla belopp även då han har haft grundad anledning till rättegång. Denna praxis har väckt allmänheten till medvetande om de höga rättegångskostnaderna i sig och deras betydelse med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna. Tidigare, då kvittningspraxis rådde och då processer fördes med hjälp av rättskyddsförsäkringar, gav ingen akt på rättegångskostnadernas belopp och inga exakta uppgifter om dem fanns att tillgå.

För att lindra den alltför stränga huvudregeln skall enligt förslaget i 21 kap. rättegångsbalken införas två nya jämningsbestämmelser (RB

21:8 a och 8 b). Syftet med dem är dels att ge domstolarna större prövningsrätt, dels att samtidigt betona att den vinnande parten enligt huvudregeln skall ha rätt till skäliga rättegångskostnader. Avsikten med jämningsbestämmelserna är att noggrant reglera de situationer där ersättningsyrkandena kan jämkas. Saknas de förutsättningar som där anges kan jämkning inte ske. Det är således inte meningen att de nya bestämmelserna skall leda till en återgång till den tidigare allmänna jämningspraxis som rådde utan lagfästa kriterier.

De särskilda jämningsgrunder som införs i 21 kap. rättegångsbalken utgör tillsammans med de lagrum som fortsätter att gälla en systematisk helhet:

— enligt den nya 21:8 a § kan kostnadsersättningarna jämkas när ett tvistemål är rättsligt oklart,

— enligt den nya 21:8 b § kan domstolen under vissa förutsättningar på tjänstens vägnar jämka rättegångskostnaderna och

— dessutom utsträcks tillämpningsområdet för gällande 21:4 § till att omfatta vissa jämningsituationer.

Vissa av de sakkunniga utskottet hörde föreslog att grunderna för bestämmelserna om jämkning, framför allt RB 21:8 a, utvidgas för att domstolarna skall ha möjlighet till helhetsprövning, i synnerhet i invecklade och omfattande mål. Efter att ha utrett frågan och med beaktande av rättsläget och missförhållandena före 1993 års reform godkänner utskottet bestämmelserna i propositionen på följande grunder.

Att rättslig oklarhet kan utgöra en jämningsgrund (RB 21:8 a) bygger på tanken att en part i en rättegång inte kan hjälpa att lagen kan tolkas på olika sätt eller att den inte är heltäckande. Det är riksdagen som svarar för lagstiftningen och domstolarna som står för den slutgiltiga tolkningen av lagarna. En part kan inte alltid behöva lida för att en besvärlig tolkningsfråga slutligen avgörs till motpartens fördel.

Oklar bevisning kan i allmänhet inte utgöra en jämningsgrund. I tvistemål vänder sig parterna till domstol just för att de är oeniga och meningskiljaktighet råder dem emellan. Ett tvistemål är i denna mening redan delvis oklart per definition.

En part vet alltid vad han har för bevis i ett mål. Också motparten skall vid hot om kostnadsstraff enligt rättegångsbalken (RB 21:4,1) ärligt uppge vad han har för bevis.

Rättegångskostnaderna kan dock kvittas också med stöd av gällande bestämmelse, om den omständighet av vilken utgången i målet berodde inte var känd av den förlorande parten före rättegången och han inte heller hade bort känna till den (RB 21:4,2). Inga ändringar föreslås i denna bestämmelse, som alltså förblir i kraft. I fall där bevisningen är oklar kan lagrummet följaktligen tillämpas under däri angivna förutsättningar. Som exempel på detta har följande fall nämnts: ett dödsbo väcker talan och yrkar på betalning och gäldenären uppvisar i rätten en utredning över betalningen, som inte har införts på den avlidnes konto.

Med stöd av den nya 8 b § kan domstolen på tjänstens vägnar sänka ersättningsbeloppet på sociala grunder eller på en grund i anknytning till parten. Domstolen skall då beakta de omständigheter som lett till rättegång, parternas ställning och sakens betydelse bedömda som en helhet. Om det med hänsyn till detta vore uppenbart oskäligt att förplikta den förlorande parten att ersätta den vinnande partens rättegångskostnader, skall beloppet av de utdömda rättegångskostnaderna sänkas. I motiveringen till paragrafen beskrivs klart olika slags praktiska situationer där paragrafen kan tillämpas. Rättegångskostnaderna skall jämkas om

— parten har haft tillräckliga skäl för att hävda sin syn på saken, men förlorar,

— parterna i rättegången är inte jämbördiga. Det kan till exempel vara fråga om en privat konsument och ett stort försäkringsbolag, och

— saken är av faktisk betydelse för den förlorande parten.

Trots att ersättningsfrågan i allmänhet är dispositiv, dvs. partens ståndpunkt är bindande för domstolen, kan denna på tjänstens vägnar och alltså mot en parts vilja jämka ersättningskostnaderna i situationer enligt 8 b §. Innan domstolen på tjänstens vägnar sänker kostnaderna skall den självfallet höra parterna i frågan. Ersättningarna kan med stöd av lagrummet sänkas ända till noll.

Utskottet framhåller domstolarnas skyldighet

att genom processledningsåtgärder utreda parternas hållning till eventuella jämkningsgrunder också i andra fall.

Den nya lagstiftningens ikraftträdande

Förslaget till ändring av rättegångsbalken innehåller en sedvanlig öppen ikraftträdelsebestämmelse.

I lagförslaget ingår inte en särskild övergångsbestämmelse, utan avsikten är att reformen skall gälla också ärenden som har väckts innan lagen trädde i kraft. Allmänna processrättsliga principer tillämpas således på ikraftträdandet: om inte något annat bestäms särskilt, följs i fråga om de processrättsliga bestämmelsernas utsträckning i tid principen att den nya lagen så snart den trätt i kraft börjar tillämpas på rättegångar som inleddes tidigare. Den nya processlagen har dock inte retroaktiv verkan. Till exempel för ändringssökandet innebär detta att då ändring söks i ett beslut om ersättning meddelat enligt den gamla lagen, kan den högre domstolen inte ändra beslutet genom att tillämpa de nya bestämmelserna på underrättens beslut. Om däremot besvär anförs i ersättningsfrågan i samband med huvudmålet, fattas ett nytt ersättningsbeslut med stöd av den nya lagen också beträffande kostnaderna i underrätten.

Information om de nya bestämmelserna och uppföljning av dem

För att en enhetlig rättspraxis skall kunna fås till stånd måste åtminstone domarna, advokaterna och de allmänna rättsbiträdena effektivt informeras om de nya bestämmelserna om rättegångskostnader. Om inte särskilda kurser kan ordnas systematiskt för alla dessa yrkesgrupper, skall tydlig och övergripande information skickas till dem alla.

Uppföljningen av 1993 års bestämmelser om rättegångskostnader var väl organiserad och ledde till mycket goda resultat. Utskottet anser att uppföljningen bör fortsätta för att tillförlitliga uppgifter om hur den nya delreformen påverkar rättspraxis skall fås.

Sänkt nivå för rättegångskostnaderna

Det slutliga målet för den pågående revideringen

av bestämmelserna om rättegångskostnader är att påverka uppkomsten av kostnader och pressa dem nedåt. Den nu föreliggande delreformen har ingen direkt inverkan på detta annat än när det gäller summariska mål. Frågan om hur kostnaderna uppkommer är ett omfattande komplex som kan påverkas på andra sätt än genom bestämmelserna i 21 kap. rättegångsbalken, till exempel genom olika praktiska åtgärder, såsom utbildning, anvisningar och nya arbetsmetoder. Konsumentombudsmannen har inlett förhandlingar med Finlands Advokatförbund om förenhetligade priser i syfte att förbättra klienternas möjligheter att jämföra dem.

Avsikten med de aktuella lagstiftningsprojekten är att göra behandlingen av mål i domstolarna sådan att kostnaderna hålls i schack och att den grundläggande rättigheten att få en sak behandlad av en domstol vid behov kan tillgodoses även i praktiken. I en arbetsgrupp vid justitieministeriet behandlas för närvarande orsakerna till de stegrade kostnaderna och frågan om hur processreglerna bör ändras utifrån de hittills vunna erfarenheterna. I en annan kommission utreds frågan om hur stor den allmänna rättshjälpen skall vara och om fri rättegång skall beviljas en större befolkningsgrupp.

Utskottet påskyndar dessa reformer. Samtidigt upprepar utskottet sina ställningstaganden gällande lagstiftningen om rättshjälp, nämligen att rättshjälpsbestämmelserna bör sammanställas till ett enda system och den allmänna rättshjälpen omorganiseras så att också medelinkomsttagare kan bli delaktiga av den. (LaUB 17/1997 rd — RP 132/1997 rd).

Detaljmotivering

3. Lag om ändring av 19 § tingsrättslagen

I 19 § ingår bestämmelser om ärenden som lagmannen under vissa förutsättningar kan förordna kanslipersonalen att avgöra.

Under sin behandling av paragrafen noterade utskottet att den inte tar hänsyn till att rättegångsbalken träder i kraft. Utskottet föreslår att ikraftträdandet beaktas och att paragrafen skrivs om som följer:

- 1 punkten ändras så att den gäller inskrivningsärenden enligt 5 kap. 1 § rättegångsbalken,
- 2 punkten stryks, eftersom den har blivit onödig och
- numren på 3—6 punkten ändras ett steg neråt.

Lagmotionen

I propositionen ingår inte bara den ändring som föreslås i lagmotionen utan också andra förslag till jämkning av rättegångskostnaderna. Utskottet har därför behandlat frågan utifrån propositionen. Lagmotionen måste således förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår lagutskottet vördsamt

att lagförslag 1 och 2 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 3 i övrigt godkänns enligt propositionen men 19 § med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotion 7/1997 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

19 §

Lagmannen kan skriftligen förordna någon som hör till kanslipersonalen och som har svurit en ed som motsvarar domareden eller avlagt motsvarande försäkran samt har den utbildning som uppgiften kräver och tillräcklig skicklighet för uppgiften att

1) avgöra *inskrivningsärenden enligt 5 kap. 1 § rättegångsbalken (540/1995),*

(2 punkten *utesl.*)

2) i mål enligt 5 kap. 3 § rättegångsbalken

a) meddela tredskodom,

b) meddela avgörande om rättegångskostnader med stöd av 21 kap. 8 c § rättegångsbalken samt meddela dom när svaranden har medgett käromålet, samt

c) fatta beslut om att avskrika målet när karan- den har återkallat talan och svaranden inte yrkar på avgörande,

3) registrera förmynderskap,
4) avgöra en ansökan om äktenskapskillnad
med stöd av 25 § 1 mom. äktenskapslagen, om
båda makarna har hemort i Finland samt att

5) registrera äktenskapsförord.

Helsingfors den 29 januari 1999

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Henrik Lax /sv
vordf. Matti Vähänäkki /sd
medl. Sulo Aittoniemi /cent
Juhani Alaranta /cent
Janina Andersson /gröna
Toimi Kankaanniemi /fkf
Juha Karpio /saml
Anne Knaapi /saml

Pekka Kuosmanen /saml
Reino Ojala /sd
Markku Pohjola /sd
Heikki Rinne /sd
Pekka Saarnio /vänst
Säde Tahvanainen /sd
Jukka Tarkka /ungf.

RESERVATION

Motivering

Syftet med propositionen, som lagutskottets majoritet har godkänt med endast en liten teknisk ändring, är att få stopp på de allt högre rättegångskostnaderna. Man har dock inte kommit fram med något konkret i detta avseende. Utskottet hade inte mod att göra ett tillräckligt påtagligt ingrepp i de stigande advokatkostnaderna och orsakerna till dem. Vi föreslår därför en precisering av denna punkt i motiveringsdelen i betänkandet.

Det framgick klart i lagutskottet att 8 a § lagen om ändring av 21 kap. rättegångsbalken, dvs. det första lagförslaget, är alltför snävt förbunden med enbart rättsligt sett oklara fall. Genom motiveringen försökte man utvidga paragrafens tillämpningsområde, men en så kallad motiveringslagstiftning är inte tillräcklig i en så allvarlig fråga. En vanlig låg- eller medelinkomsttagare vågar inte börja försöka uppnå sina rättigheter, om motparten har en avsevärt starkare ekonomisk ställning än han själv. Fallen bör kunna ses även ur helhetsperspektiv inte bara rättsligt. Såsom sakerna nu ligger till är läget fullkomligt orimligt och motsvarar inte vad man kan vänta sig av en rättsstat. Den föreslagna ändringen räcker inte till för att avhjälpa situationen.

Det är nödvändigt att 8 a § ändras för att domstolen också i vissa andra än rättsligt oklara mål skall kunna besluta att parterna helt eller delvis skall svara för sina egna rättegångskostnader. Om hela målet är oklart, skall domstolen ha rätt till motsvarande beslut. Endast genom detta tillägg garanteras den svagare partens rättssäkerhet.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att 8 a § i det första lagförslaget godkänns med ändringar (Paragrafändring) och

att motiveringen till det första stycket i avsnittet "Sänkt nivå för rättegångskostnaderna" i utskottets betänkande kompletteras och att den sista meningen ändras (Ändring i motiveringen).

Paragrafändring

8 a §

Om målet rättsligt eller annars i sin helhet varit så oklart att den förlorande parten haft grundad anledning till rättegång, kan domstolen förordna att parterna själva helt eller delvis skall svara för sina rättegångskostnader.

Ändring i motiveringen

"Det slutliga målet för den pågående revideringen av bestämmelserna om rättegångskostnader är att påverka uppkomsten av kostnader och pressa dem nedåt. Den nu föreliggande delreformen har ingen direkt inverkan på detta annat än när det gäller summariska mål. Frågan om hur kostnaderna uppkommer av kostnader är ett omfattande komplex som kan påverkas på andra sätt än genom bestämmelserna i 21 kap. rättegångsbalken, till exempel genom olika praktiska åtgärder, såsom utbildning, anvisningar och nya arbetsmetoder. *De höga advokatarvodena har diskuterats.* Konsumentombudsmannen har i själva verket inlett förhandlingar med Finlands Advokatförbund om ett förenhetligande av priserna i syfte att förbättra klienternas möjligheter att jämföra dem".

Helsingfors den 29 januari 1999

Toimi Kankaanniemi /fkf
Sulo Aittoniemi /cent